

Miljøgodkendelse af husdyrproduktion og udbringningsarealer tilhørende ejendommen Holsmosevej 3, 5800 Nyborg.

Marts 2010

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
MILJØGODKENDELSE	5
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	5
AFGØRELSE	6
VILKÅR FOR GODKENDELSE	7
RETSBESKYTTELSE	12
OFFENTLIGGØRELSE	12
KLAGEVEJLEDNING	12
MODTAGERE AF KOPI AF AFGØRELSEN	13
MILJØVURDERING	14
1. GRUNDFORHOLD	14
1.1 <i>Ansøger og ejerforhold</i>	14
1.2 <i>Overordnede oplysninger</i>	14
2. BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	15
2.1 <i>Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.</i>	15
2.2 <i>Placering i landskabet</i>	15
3. PRODUKTIONSANLÆG	16
3.1 <i>Drift</i>	16
3.2 <i>Gødningsproduktion og - håndtering</i>	20
3.3 <i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	20
4. UDBRINGNINGSAREALER	26
4.1 <i>Drift af udbringningsarealer</i>	26
4.2 <i>Gødningsproduktion og - håndtering</i>	27
4.3 <i>Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer</i>	27
5. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	31
6. AFFALD OG KEMIKALIER	34
7. OFFENTLIGHED	34
8. PRODUKTIONENS OPHØR	35
9. SAMLET VURDERING	35
KORTBILAG 1	36
KORTBILAG 2	37

Indledning

Emne	Data
Ansøger	Bente og Henrik Høj
Bedriftens adresse	Holsmosevej 3, 5800 Nyborg
Husdyrbrugets navn	Thorbæklund I/S
Matrikelnummer	15a Kogsbølle By, Vindinge m.fl.
Virksomhedens art	Landbrugsbedrift med kvægproduktion
Ejer	Bente og Henrik Høj
CHR-nummer	19044
CVR-nummer	12679602
Kontaktperson	Bente og Henrik Høj
Tilsynsmyndighed	Nyborg Kommune

Nyborg Kommune modtog den 30. maj 2008 ansøgning om godkendelse af etablering af en ny kviestald. Dyreholdet på en årsproduktion af 92 stk. årskøer, tung race, 71 kvier (6-27 mdr. og 21 småkalve (0-6 mdr.)), ønskes ikke ændret i forbindelse med byggeriet. Den nuværende produktion svarer til 173,7 dyreenheder (ydelse 2008/2009: 10.509 kg mælk). Den fremtidige forventede ydelse på 11.000 kg mælk ønskes lagt til grund for ansøgningen, hvorved dyreholdet kommer til at tælle 177,5 dyreenheder.

Der er samtidig søgt om godkendelse til udbringning af husdyrgødning svarende til 177,5 dyreenheder på 122,6 ha ejede/forpagtede arealer.

Af ansøgningen fremgår, at der ikke er aftale om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer.

Ændringen af produktion er omfattet af § 11 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven).

Den 10. december 2008, 17. juli 2009, 8. september 2009 og 4. januar 2010 bad Nyborg Kommune om yderligere oplysninger i forbindelse med behandlingen af denne ansøgning. I de efterfølgende versioner er der beregnet yderligere ammoniakdepositions punkter på nærliggende naturområder, markerne er ændret til at ligge i nitratklasse 2 og kviestalden har ændret placering og størrelse.

Ansøgningen, "Husdyrgodkendelse.dk. Ansøgnings skema. Skemanummer 8184, version 6" inklusive bilag af 14. januar 2010", om § 11-godkendelse af virksomheden, samt diverse bilag ligger til grund for godkendelsen. Den indeholder en beskrivelse af virksomheden, samt diverse beregninger af virksomhedens forureningsforhold.

Godkendelsen indeholder en række vilkår for virksomhedens drift, indretning og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af nedenstående miljøvurdering af virksomhedens forureningsmæssige forhold. Vilkårene skal sikre, at eventuelle gener for naboer

begrænses, at der ikke sker en øget næringsstofpåvirkning af følsomme naturtyper, samt at der er taget hensyn til de landskabelige værdier.

Miljøgodkendelse

Ikke-teknisk resumé

Denne miljøgodkendelse gives til ejeren af Thorbæklund I/S, Holsmosevej 3, 5800 Nyborg, Bente og Henrik Høj, der har søgt om godkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der er søgt om at bygge en ny kviestald. Miljøgodkendelsen omfatter husdyrbruget på Holsmosevej 3, 5800 Nyborg samt alle de arealer, der drives under bedriften.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningssystemet foretager en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Disse beregninger udgør sammen med ansøgningens øvrige oplysninger grundlaget for kommunens miljøvurdering.

Kommunen skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Der skal herunder tages hensyn til gener for omkringboende og forurening af natur og miljø fra både husdyrbrugets anlæg og de arealer, hvor der bliver udbragt husdyrgødning.

Det er Nyborg Kommunes vurdering, at det er muligt at drive husdyrbruget på stedet uden væsentlige gener for de omkringboende og uden at påvirke miljøet væsentligt, bedømt ud fra de væsentlighedskriterier, der er indarbejdet i husdyrlovgivningen. Vurderingen er forudsat af, at godkendelsens vilkår og lovgivningen i øvrigt på området overholdes.

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Nyborg Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, virksomheden forventes at have på omgivelserne.

Godkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for virksomhedens indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre, at indretning og drift af husdyrbruget og arealerne sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes og at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

Kommunen skal revurdere godkendelsen efter 8 år.

Afgørelse

Nyborg Kommune godkender hermed en årlig kvægproduktion på i alt 177,5 DE på landbrugsejendommen matr.nr. 15a Kogsbølle By, Vindinge beliggende Holsmosevej 3, 5800 Nyborg, samt udbringning af husdyrgødning på 122,6 ha ejede og forpagtede arealer tilhørende bedriften, CVR. nr. 12679602 (v/Henrik Høj).

Nyborg Kommune giver godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne. I vurderingen er indgået hvorvidt indretning og drift af husdyrbruget, samt udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden at medføre væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er givet i henhold til § 11 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven). Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Vilkårene er omfattet af den 8-årige retsbeskyttelsesperiode.

Godkendelsen omfatter hele virksomheden og skal være udnyttet senest to år efter godkendelsesdatoen, således at bygningsmæssige ændringer er gennemført og produktionen svarer til godkendelsen. Hvis godkendelsen, efter at være taget i brug, ikke har været helt eller delvist udnyttet bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år. Nyborg Kommune accepterer dog, at produktionen hvert år er op til 15 % mindre end den angivne maksimale produktion, uden at dette får konsekvenser for godkendelsen.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Forudsætningerne for godkendelsen findes i "Ansøgningsskema. Skema nummer 8184, version 6" inklusive bilag af 14. januar 2010", og i nedenstående "Miljøvurdering".

Der gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Nyborg Kommune.

Vilkår for godkendelse

1. Generelle forhold

Drift og indretning

- 1.1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte ansøgning med bilag, miljøvurderingen og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 1.2. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre at stalde og fodringsanlæg holdes rene og tørre.
- 1.3. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
- 1.4. Der skal ske en løbende gennemgang af rutiner, inventar mv. med henblik på at reducere vand- og energiforbrug.

Årsproduktion

- 1.5. Kvægbruget tillades drevet med et årligt dyrehold på maksimalt:

Tabel 1. Oversigt over dyrehold

Dyretype	Antal	Antal dyreenheder
Årskøer, st. race	92	136,3
Småkalve, 0 - 6 mdr. st. race	21	5,7
Opdræt 6 -27 mdr. st. race	71	35,5
Ialt		177,5

Beregningen af antallet af DE foretages jf. bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer.

- 1.6. Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.

Information om ændringer på virksomheden

- 1.7. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
- 1.8. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen.
- 1.9. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

2. Produktionsanlæg og drift

Lugt

- 2.1 Husdyrproduktionen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener. Hvis produktionen efter kommunens vurdering giver anledning til lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen skal bedriften udarbejde et projekt til lugtreducerende foranstaltninger. Projektet skal, inden det gennemføres, godkendes af kommunen.

Håndtering og opbevaring af gødning.

- 2.2 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på ejendommen.
- 2.3 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.
- 2.4 Ved flytning og udbringning af gylle skal gylle suges fra gyllebeholder til transportvogn, således at utilsigtet overpumpning af gylle undgås.
- 2.5 Al dybstrøelse skal placeres på møddingsplads, med mindre dybstrøelsen køres direkte ud i marken til udspreddning.

Transport

- 2.6 Gylle skal under transport på offentlig vej være opbevaret i lukket beholder, så spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

Spildevand og overfladevand

- 2.7 Al vask af maskiner, redskaber og sprøjteudstyr skal foregå på en tæt støbt plads med afløb til gyllebeholder eller anden tæt beholder. Vaskevandet må ikke uden forudgående tilladelse fra kommunen afledes som spildevand eller til overfladevand.
- 2.8 Overfladeafløb, tagnedløb og lignende skal være placeret og indrettet således, at der ikke kan ske afløb af forurenende stoffer, hvis der sker uheld i forbindelse med oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier.

Uheld og risici

- 2.9 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette: Nyborg Kommune, Teknik- og Miljøafdelingen, tlf. 63337000 eller 63336820.

Støj

- 2.10 Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau, målt i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse, må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7
Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

- 2.11 Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Skadedyr

- 2.12 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 2.13 Ejendommen skal holdes ryddelig og uden oplag af affald og opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Oplag og håndtering af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- 2.14 Beholdere til opbevaring af smøreolier m.v. skal stå på et, for olie, vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og som minimum være overdækket med et halvtag.
- 2.15 Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 2.16 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 2.17 Alle bekæmpelsesmidler skal opbevares i et aflåst rum uden gulvafløb eller i en aflåst beholder, således at de er utilgængelige for børn og dyr. De må ikke opbevares sammen med nærings- og nydelsesmidler eller foderstoffer.
- 2.18 Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler på virksomheden må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.

3. Udbringningsarealer

Udbringning af gødning

- 3.1 Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 3.2 Der må inden for et planår maksimalt udbringes kvæggylle svarende til 118,7 dyreenheder og dybstrøelse svarende til 58,8 dyreenheder, i alt 177,5 dyreenheder. I alt må der således udbringes maksimalt 18.400 kg kvælstof/år og 2.860 kg fosfor/år i organisk gødning, beregnet ud fra normtal 08/09. Bedriftens arealer må derudover ikke tilføres anden organisk gødning.
- 3.3 Der må kun ske udspredning på de i ansøgningen angivne arealer (jf. kortbilag 1) samt i henhold til gældende regler.
- 3.4 Gylle udbragt på sort jord og fodergræsmarker skal nedfældes.
- 3.5 På markerne 22-0 og 23-0 må der ikke udbringes husdyrgødning i en bræmme på 10 m på den del af marken, der støder op til strandengen. Kortudsnittet side 26 viser beliggenheden af 10 m bræmmen.

Kvælstof – sædskifte

- 3.6 Reduktion i udvaskning fra bedriftens arealer opnås ved en af to muligheder:

1. Der skal udlægges et areal på **2,5 %** med ekstra efterafgrøder af bedriftens efterafgrødegrundlag udover den lovpligtige andel.

Dette svarer til ca. 3,1 ha, hvis efterafgrødegrundlaget udgør 100 % af bedriftens udbringningsarealer. Ekstra efterafgrøder skal følge de samme krav, som der er til de lovpligtige efterafgrøder på godkendelsestidspunktet, jf. ”bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2008/2009” dog må efterafgrøder ikke erstattes af 100 % vinterafgrøder. Dermed gælder følgende:

- Efterafgrøder må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober. Efterafgrøder etableret som udlæg i majs må tidligst destrueres den 1. marts. Arealer med efterafgrøder skal anvendes til en forårssået afgrøde i den efterfølgende planperiode.
  - Overførsel af overskud af efterafgrøder fra op til fire umiddelbart forudgående planperioder kan indgå i opfyldelsen af kravet om efterafgrøder.
2. Ved beregning af bedriftens kvælstofkvote, skal alle afgrøders kvælstofnorm reduceres med **1,6 %** af Plantedirektoratets til en hver tid gældende normer.
- 3.7 Hvis der konstateres forhøjede nitratkoncentrationer i det oppumpede grundvand i indvindingsoplandet til Kogsbølle Vandværk, skal virksomheden iværksætte tiltag, der mindsker nitratudvaskningen til grundvandet. Forslag til tiltag skal ske i samråd med kommunen.

4. Bedste tilgængelige teknik

- 4.1 Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 4.2 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilationsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- 4.3 Staldene skal leve op til bedste tilgængelige teknik senest ved næste gennemgribende renovering af inventaret.

5. Affald

- 5.1 Affald skal opbevares og bortskaffes i henhold til bestemmelserne i kommunens affaldsregulativ.
- 5.2 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.
- 5.3 Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter kommunens regulativer.
- 5.4 Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

6. Varetagelse af hensyn til landskab

- 6.1 Nybyggeriet skal udføres som beskrevet i ansøgningen i materialer, der svarer til de eksisterende bygninger.

7. Produktionens ophør

- 7.1 Ved ophør af driften, skal virksomheden foretage en forsvarlig oprydning, gødningshåndtering og afhændelse af farligt affald. Der skal ske orientering til kommunen ved ophør af driften og planlægning og omfanget af oprydning m.v. skal ske i samråd med kommunen.

8. Egenkontrol

- 8.1 Til dokumentation for, at produktionsomfang, fodring, udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares for de seneste fem år/planår. De skal kunne forevises ved tilsyn og de skal indsendes til kommunen på forlangende:
  - Husdyrindberetning
  - Mælkeproduktionsopgørelse
  - Regnskaber for solgte dyr/slagteriefregninger
  - Mark og gødningsplaner (med tilhørende kortbilag)
  - Forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed)

- Indsendt gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning.
  - Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
- 8.2 Ejendommens bygninger, inventar, maskiner og tekniske installationer efterses jævnligt og nødvendige reparationer udføres. Der skal foretages registrering af gennemførte eftersyn og større reparationer.
- 8.3 Der skal én gang årligt ske registrering med angivelse af elforbrug samt forbrug af fyringsolie og dieselolie. Registreringen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

Bortfald og kontinuitetsbrud

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen skal være udnyttet senest to år efter godkendelsesdatoen, således at bygningsmæssige ændringer er gennemført og produktionen svarer til godkendelsen. Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet helt eller delvist udnyttet bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Retsbeskyttelse

Ifølge § 40 i husdyrgodkendelsesloven må tilsynsmyndigheden som hovedregel ikke meddele påbud eller forbud efter § 39, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres ved annoncering i Lokalavisen Nyborg den 30. marts 2010.

Klagevejledning

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan, inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 27. april kl. 15.00 påklages til Miljøklagenævnet. Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

En eventuel klage skal være stilet til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Nyborg Kommune, Teknik- og Miljøafdeling, Nørrevoldgade 9, Nyborg eller pr. mail til teknik-miljoeafdelingen@nyborg.dk, som videresender klagen sammen med sagens akter.

En evt. klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Centrovice, att. Lene Jultved, Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg.
E-post: lrj@centrovice.dk
- Miljøministeriet, Miljøcenter Odense. CF Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ.
E-post: Post@ode.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen. E-post: syd@sst.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N.
E-post: hudstyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening. Masnæsøgade 20, 2100 København Ø
E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia
E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, v/Niels Barslund,
E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Friluftsrådet v. Søren Larsen. Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde.
E-post: madsen-larsen@dadlnet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Worsaaesgade 1, 7100 Vejle.
E-post: f.thorhaug@newmail.dk
- Danmarks Ornitologisk Forening, E-post: natur@dof.dk
- Erik Juhl Hansen, Holsmosevej 1, 5800 Nyborg
- Maiken Lysholm Sten og Thomas Wegener Friis, Holsmosevej 4, 5800 Nyborg
- Palle Vognstoft Hansen, Holsmosevej 6, 5800 Nyborg
- Karin Ehlers og Poul Lindholm Kristensson, Holsmosevej 7, 5800 Nyborg
- Leif Madsen, Blankenborgvej 6, 5800 Nyborg
- Holger Pedersen, Holsmosevej 2, 5800 Nyborg
- Ole Svedborg, Lillemøllevej 2, 5800 Nyborg
- Bodil Sonja Margit Andersen, Stevnshøjvej 8, 5800 Nyborg
- Knud Bjørn, Sulkendrupvej 9, 5800 Nyborg
- Kogsbølle Vandværk. NFS v. Poul Hansen, Gasværksvej 2, 5800 Nyborg

På Nyborg Kommunes vegne den 25. marts 2010.

Birgit Sønderkov Weber
Gruppenleder Natur og Miljø

/Elisabeth Oxenbøll Sørensen
Miljøsagsbehandler

Miljøvurdering

Nedenstående miljøvurdering danner som tidligere nævnt grundlag for de vilkår, som er meddelt i tilknytning til godkendelsen. Udgangspunktet for miljøvurderingen er den indsendte ansøgning om godkendelse - Skema nummer 8184 version 6 inklusive bilag af 14. januar 2010, samt bilag af den 21. februar 2010.

Vurderingen skal belyse, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget, opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Desuden skal vurderingen belyse, hvilke konsekvenser de forskellige typer af påvirkninger, den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring, vil kunne forventes at have på omgivelserne.

Hvor det vurderes, at der er behov for at stille særlige vilkår, vil dette være formuleret til sidst i det enkelte afsnit.

1. Grundforhold

Her er foretaget en indledende vurdering af om den indsendte ansøgning omfatter anlæg og arealer, der kan indebære forøget forurening eller andre virkninger af omgivelserne som følge af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring. Endvidere er det vurderet, om ansøgningen indeholder de krævede oplysninger og om sagen er tilstrækkeligt belyst, herunder om ansøgningens oplysninger er i overensstemmelse med kommunens oplysninger.

1.1 Ansøger og ejerforhold

Oplysningerne om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med den meddelte miljøgodkendelse, er rettet mod de korrekte juridiske personer.

Det vurderes ud fra oplysninger hentet i CVR og FødevarerErhvervs register over støtteansøgere, at miljøgodkendelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

1.2 Overordnede oplysninger

Ansøgningens overordnede oplysninger om det ansøgte husdyrbrug er grundlaget for omfanget af den husdyrproduktion, der meddeles miljøgodkendelse til, herunder er der bl.a. foretaget en vurdering af om andre ejendomme under den samlede bedrift bør omfattes af miljøgodkendelsen, og om der er behov for at inddrage andre aktiviteter, tilladelser m.v. i vurderingen af det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af omgivelserne.

Der er i ansøgningen ikke oplysninger om andre ejendomme, der indgår i den samlede bedrift.

2. Beliggenhed og planmæssige forhold

2.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Husdyrbruget ligger i landzone. Anlægget ligger ikke inden for beskyttelses- og byggelinier omkring søer, åer, skove, kyster, kirker, fortidsminder m.v. De generelle afstandskrav for den nye kviestald er jf. ansøgningen overholdt.

Produktionsanlægget ligger inden for områder, der er udpeget for at tage særlige landskabelige hensyn, jf. landsplandirektivets (tidl. Regionplan 2005-). Anlægget ligger inden for større sammenhængende landskabsområder og indenfor kystnærhedszonen.

Den nye kviestald ligger ca. 200 m fra et område, der er udpeget som et særlig landskabelig og geologiske interesseområde og ca. 60 m fra et område, der er udpeget som biologisk interesseområde.

Nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Holsmosevej 4 i en afstand 325 meter. Nærmeste byzone ligger ca. 3 km væk og afstanden til nærmeste samlede bebyggelse er ca. 1000 m. De gældende afstandskrav er jf. ansøgningen overholdt for det planlagte byggeri.

For byggeri i kystnærhedszonen gælder der, at en godkendelse kun må meddeles, når det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne. Den almindelige landbrugsdrift i kystnærhedszonen kan dog fortsætte som hidtil, ligesom der kan opføres de hertil hørende nødvendige erhvervsmæssige bygninger, når det sker i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Med hensyn til ejendommens beliggenhed i større sammenhængende landskabsområder, så gælder for disse i Fyns Amts regionplan 2005 -, "de anses for sårbare overfor større tekniske anlæg og bør derfor især friholdes for sådanne anlæg med mindre hensynet til bevaring af landskabsværdierne kan løses på tilfredsstillende vis".

Da kviestalden opføres som erstatning for et ældre anlæg, der rives ned og da stalden opføres i tilknytning til og i materialer, der svarer til de eksisterende anlæg, vurderes det, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte.

Nyborg Kommune vurderer, at byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt. Da kviestalden etableres i tilknytning til eksisterende byggeri vurderes det ansøgte at have helt underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne. Der stilles dog vilkår om at nybyggeriet skal udføres som beskrevet i ansøgningen i materialer, der svarer til de eksisterende bygninger.

Det vurderes, at der ikke er beliggenheds- eller planmæssige hindringer for gennemførelse af det aktuelle projekt. Der vil blive foretaget en vurdering af påvirkningen af kvælstof og fosfor under afsnittene om produktionsanlægget og udspretningsarealerne.

2.2 Placering i landskabet

Med hensyn til landskab er der i det følgende foretaget en vurdering af, hvorvidt den ansøgte produktion kan drives på stedet på en måde, som er forenelig med hensynet til

omgivelserne, herunder bl.a. bevaringsværdige bebyggelser, kultur- og bymiljøer og landskaber.

Der ansøges om at bygge en ny kviestald på ca. 39 m x 23,4 m, der svarer til et areal på ca. 910 m². Den nye stald bliver ca. 8 m høj, med en taghældning på 20 grader. Den opføres i stålplader med eternit tag. Siderne bliver åbne med gardiner til at hæve og sænke

De ældre staldbygninger er ca. 5-10 m høje med en taghældning på 20 grader, de er opført i gule mursten med eternittag. De nyere lagerbygninger er ca. 10 m høje med en taghældning på 20 grader, de er opført i stålplader med eternittag.

Den nye kviestald opføres i samme stil og struktur som de øvrige bygninger og vurderes at passe godt til det eksisterende byggeri. Da kviestalden opføres som erstatning for et ældre anlæg, der rives ned og da stalden opføres i tilknytning til og i materialer, der svarer til de eksisterende anlæg, vurderes det, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte.

Nyborg Kommune vurderer, at nybygningen falder visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger, og det vurderes derfor ikke at forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status. Der er stillet vilkår om at bygningsmaterialer og farver på nye bygninger bliver i samme materialer som nuværende.

3. Produktionsanlæg

I dette afsnit er der foretaget en vurdering af relevante produktions- og driftsmæssige forhold.

3.1 Drift

Der er her foretaget en vurdering af, om der er driftsmæssige og tekniske forhold, der vil give anledning til en uhensigtsmæssig påvirkning af omgivelserne.

3.1.1 Dyrehold

Produktionen vil omfatte:

Tabel 2. Oversigt over dyrehold.

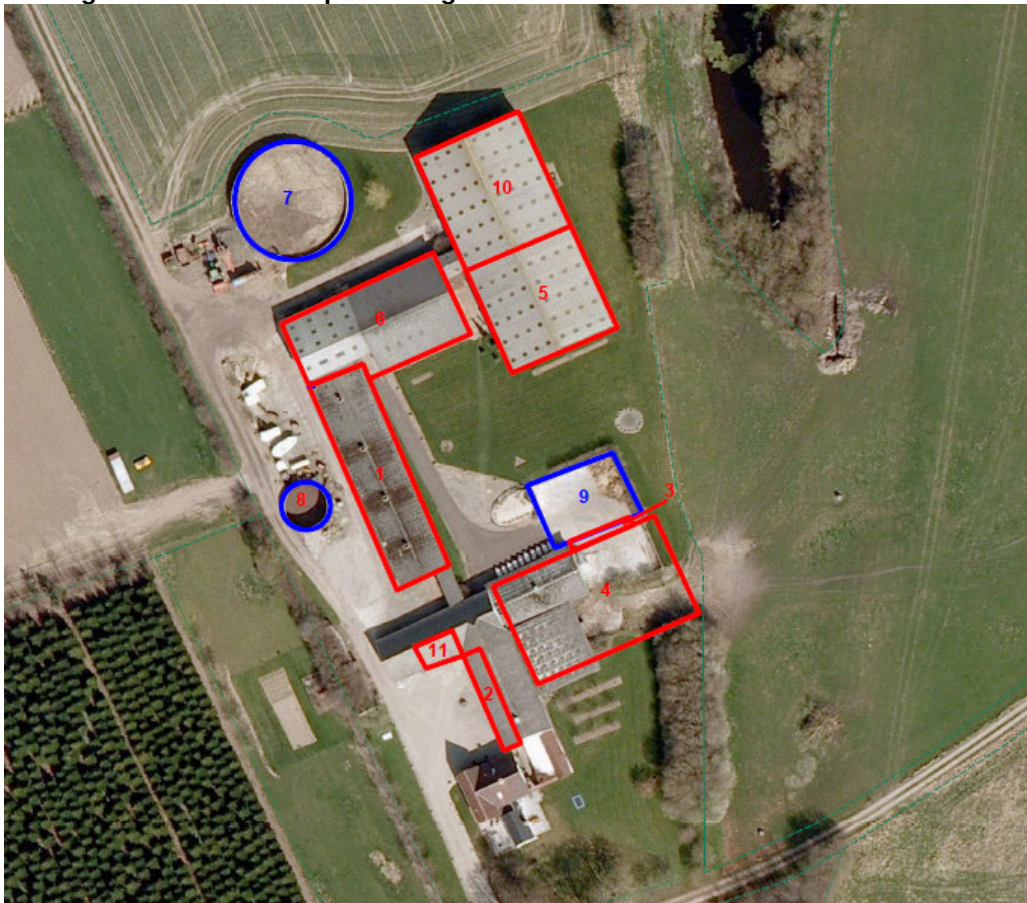
Dyretype	Antal	Antal dyreenheder
Årskøer, st. race	92	136,3
Småkalve, 0 - 6 mdr. st. race	21	5,7
Opdræt 6 -27 mdr. st. race	71	35,5
I alt		177,5

Beregningen af antallet af DE foretages jf. bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer.

3.1.2 Stalde m.v.

Produktionsanlægget ændres som vist på nedenstående kortudsnit.

Oversigtskort 1: Situationsplan ansøgt

Tabel 3. Oversigt over husdyrbrugets anlæg. Numre henviser til oversigtskort 1.

Nr.	Betegnelse	Dyretype	Stipladser	Opførelses år (ca.)
1	Kostald, Bindestald m. riste	Malkekøer st. race	82	1976
2	Småkalvestald, Dybstrøelse	Småkalve st. race	14	1920
3	Kalvehytter, Dybstrøelse	Småkalve st. race	7	
4	Ny kviestald, Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv	Kvier st. race, Goldkøer st. race	71 10	(ny 2010)
5	Indendørs plansiloer			1998
6	Maskinhus			1977 (1990)
7	Gylletank 2040 m ³			1992
8	Gylletank 360 m ³			1976
9	Mødding 380 m ²			1982
10	Foderoplag/indendørs siloer - 1180 m ²			1998
11	Malkerum/mælketank			1920

I forhold til den eksisterende bygningsmasse omfatter ansøgningen:

- Nybygning af kviestald til 71 stk. kvier og 10 stipladser til goldkøer.

3.1.3 Ventilation

Ventilationen af den nye stald er naturlig ventilation, mens de gamle staldafsnit er mekanisk ventilation. Den beregnede geneafstand for enkeltbolig i landzone er ca. 57 m. Der vil blive foretaget en vurdering af lugtudbredelsen fra staldanlægget under afsnittet "lugt".

3.1.4 Rengøring

Malkeanlægget vaskes og desinficeres efter hver malkning.

3.1.5 Vandforbrug

Vandforbruget til drikkevand og vask m.v. kendes ikke, da bedriften har egen boring uden vandmåler på.

Efter den gældende bestemmelse i vandforsyningslovens § 86, stk. 4, er tilladelser og rettigheder til indvinding af grundvand, der eksisterede ved lovens ikrafttræden den 1. april 1980, og som ikke er begrænsede efter andre bestemmelser i lovgivningen og ikke anvendes til vanding af marker eller til dambrug, gyldige i 30 år efter lovens ikrafttræden.

Dette betyder, at disse tilladelser og rettigheder skal fornyes inden den 1. april 2010. Dog er fristen udskudt til senest 1 år efter den første kommunale handleplan, med baggrund i de kommende vandplaner, er udarbejdet og vedtaget. Dette forventes at være ultimo 2012.

Det anbefales, at der foretages en gennemgang af rutinerne omkring vask m.v. af stalde og af vandinstallationen med henblik på at reducere vandforbruget.

3.1.6 Foder

Foderet opbevaret indendørs, ensilage i indendørs siloer med afløb til gyllebeholder. Det vurderes, at der ikke er behov for at stille særlige vilkår vedrørende opbevaringen af foder.

3.1.7 Energiforbrug

Energiforbruget til det ansøgte vurderes at blive ca. 70.000 kWh/år og dieselbrændstofforbruget på 19.000 l/år. Energiforbruget forventes ikke ændret i forhold til nudrift. Ejendommen benytter sig af traditionel sildebensmalkning, der sammenlignet med malkerobot er energisparende.

Det anbefales, at der føres journal over forbruget, samt foretages en gennemgang af installationer m.v. for om muligt at reducere forbruget.

Til opbevaring af fyringsolie og dieselolie findes der på gården tanke på hhv. 1200 l og 2500 l.

3.1.8 Spildevand og overfladevand

Vaskevand fra vask af stalde, overfladevand og vand fra maskinvask på befæstede arealer samt ensilagesaft fra tre indendørs plansiloer i alt ca. 765 m³ ledes til gyllebeholder. Der er ingen sanitært spildevand fra driftsbygningerne. Spildevand fra bolig m.v. ledes til godkendt septiktank.

Spildevand fra mælkerummet udledes direkte til drænsystemet og dermed videre i Kogsbølle Bæk. Kogsbølle Bæk afvander til det særligt sårbare vandområde Holckenhavn Fjord. Målsætningen for vandområdet er ikke opfyldt, og der i henhold til spildevandsplanen for Nyborg Kommune 2009 krav til forbedret spildevandsrensning

svarende til rensklasse SOP (skærpet krav til fjernelse af organisk stof, nitrifikation og fosforfjernelse) i oplandet til Holckenhavn Fjord.

Nyborg Kommune har givet påbud om, at mælkerumsvandet ledes til en opsamlingsbeholder senest 1. maj 2010 eller at mælkerumsvandet alternativt renses, så det opfylder ovenstående krav, og det højst indeholder 5 mg NH₄/NH₃ pr. ml. og BI₅ på 20 mg pr. liter og 1,5 mg P/ml før det ledes til recipient.

Nyborg Kommune stiller derfor vilkår om, at vand fra mælkerummet skal ledes til opsamlingsbeholder eller alternativt renses i henhold til ovenstående.

3.1.9 Driftsforstyrrelser eller uheld

Kommunen skal sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne deraf. Nyborg Kommune vurderer, at husdyrbruget giver anledning til risiko for forurening ved uheld og driftsforstyrrelser, især gennem håndtering og opbevaring af husdyrgødning, olieprodukter og kemikalier.

Virksomheden har en procedure ved uheld, hvor der er risiko for forurening. Ved eventuelle uheld kontaktes alarmcentralen og der rettes henvendelse til kommunen.

Selv om risikoen for forurening ikke er større end for andre lignende produktioner, vurderer Nyborg Kommune, at der skal stilles en række vilkår for at minimere risikoen for forurening fra virksomheden ved driftsforstyrrelser eller uheld.

Nyborg Kommune stiller derfor vilkår om:

- *Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*
- *Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*
- *Alle bekæmpelsesmidler skal opbevares i et aflåst rum uden gulvafløb eller i en aflåst beholder, således at de er utilgængelige for børn og dyr. De må ikke opbevares sammen med nærings- og nydelsesmidler eller foderstoffer.*
- *Overfladeafløb, tagnedløb og lignende skal være placeret og indrettet således, at der ikke kan ske afløb af forurenende stoffer, hvis der sker uheld i forbindelse med oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier.*
- *Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette: Nyborg Kommune, Teknik- og Miljøafdelingen, tlf. 63337000 eller 63336820.*

3.1.10 Sprøjteudstyr og kemikalieforbrug

Ifølge ansøger fyldes sprøjteudstyr på mødding/vaskeplads og udstyret vaskes i marken. Oplag af kemikalier sker i separat rum i forbindelse med værkstedet.

Nyborg Kommune vurderer, at der kan være en risiko for forurening af jord og grundvand, når sprøjteudstyret vaskes i marken. Da der allerede er etableret vaskeplads, hvor sprøjten også fyldes, stilles der stilles derfor vilkår om at al vask af maskiner, redskaber og sprøjteudstyr skal foregå på en tæt støbt plads med afløb til gyllebeholder eller anden tæt beholder. Vaskevandet må ikke uden forudgående tilladelse fra kommunen afledes som spildevand eller til overfladevand.

3.2 Gødningsproduktion og -håndtering

Der er her foretaget en vurdering af, om virksomhedens gødningsproduktion og -håndtering giver anledning til en forøget forureningsmæssig risiko.

3.2.1 Produktion og opbevaring af husdyrgødning

Gødningssystemet er gylle og dybstrøelse. Ejendommens samlede opbevaringskapacitet til gylle, vaskevand m.v. er på 2400 m³. Produktionen af flydende husdyrgødning inklusive spildevand er ca. 2410 m³. Dette giver en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på ca. 12 måneder, hvilket er i overensstemmelse med gældende regler for opbevaringskapacitet (9 måneder). Opgørelsen er inklusive mælkerumsvand.

Produktionen af dybstrøelsesgødning er ca. 500 tons pr. år. 65 % af dybstrøelsen bringes direkte ud, og i det omfang dybstrøelsen ikke udbringes direkte opbevares den på ejendommens møddingsplads. Der vurderes derfor, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår vedrørende gødningsopbevaringen.

For at sikre en så optimal udbringning af husdyrgødning som muligt skal der dog stilles vilkår om, at der på ejendommen altid skal være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder.

Nyborg Kommune vurderer med baggrund i ovenstående, at ejendommen råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

3.2.2 Håndtering af husdyrgødning

Al gylle pumpes med eldrevet pumpe fra stald til gylletank og fra tank til gyllevogn. Det sker på støbt plads med afløb til gylletank.

Da al overpumpning af gylle sker på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder vurderer Nyborg Kommune, at der ikke skal stilles yderligere vilkår vedrørende håndtering af husdyrgødning.

3.2.3 Gylleseparering og jordforbedringsmidler

Der er ingen gylleseparering eller anvendelse af jordforbedringsmidler (f.eks. spildevandsslam) på virksomheden.

3.3 Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

I det følgende afsnit er der foretaget en vurdering af, om det ansøgte vil have væsentlige negative konsekvenser for omgivende beskyttet natur, omboende og/eller grundvand. I forbindelse med sagsbehandlingen af godkendelsespligtige husdyrbrug, skal der bl.a. foretages en vurdering af, om der kan indføres renere teknologi til at mindske forskellige emissioner fra virksomheden, f.eks. lugt og ammoniak. Der vil i afsnittet vedr. anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) blive foretaget en vurdering af, om disse bidrag til omgivelserne kan reduceres ud over de generelle reduktionskrav.

3.3.1 Ammoniak

Ifølge ansøgningen er der et samlet ammoniaktab på 1.057 kg kvælstof/år fra stald- og opbevaringsanlæg. I forhold til den eksisterende produktion øges ammoniaktabet til atmosfæren med 50 kg kvælstof/år. Da der er tale om ændring af et husdyrbrug over 75 DE hvor ansøgningen er indsendt i 2008 er der et generelt krav om 20 % reduktion af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem. I denne godkendelse regnes er der reelt kun krav om 15 % reduktion, da den nybyggede stald er med naturlig ventilation og dybstrøelse jf. bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nye kviestald ønskes opført med staldsystemet dybstrøelse med kort ædeplads. Med den valgte staldløsning overholdes kravet om 15 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager. Der reduceres med 256 kg kvælstof/år udover det, der er nødvendigt for at opfylde kravet.

Der er ikke særligt kvælstoffølsomme naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 inden for 1000 m af staldanlægget.

Inden for 10 km fra husdyrbruget ligger 3 habitatområder. 101 Kajbjerg Skov (1,1 km væk), 102 Søer ved Tårup og Klintholm (3,9 km til nærmeste delområde ved Tårup) og 99 Østerø Sø (5,1 km væk).

Nedenstående kortudsnit viser beliggenheden af beskyttet natur omkring ejendommen. Der er i det følgende foretaget en vurdering af virkningen af ammoniakudledningen for naturtyper inden for 1000 m fra husdyrbrugets anlæg.

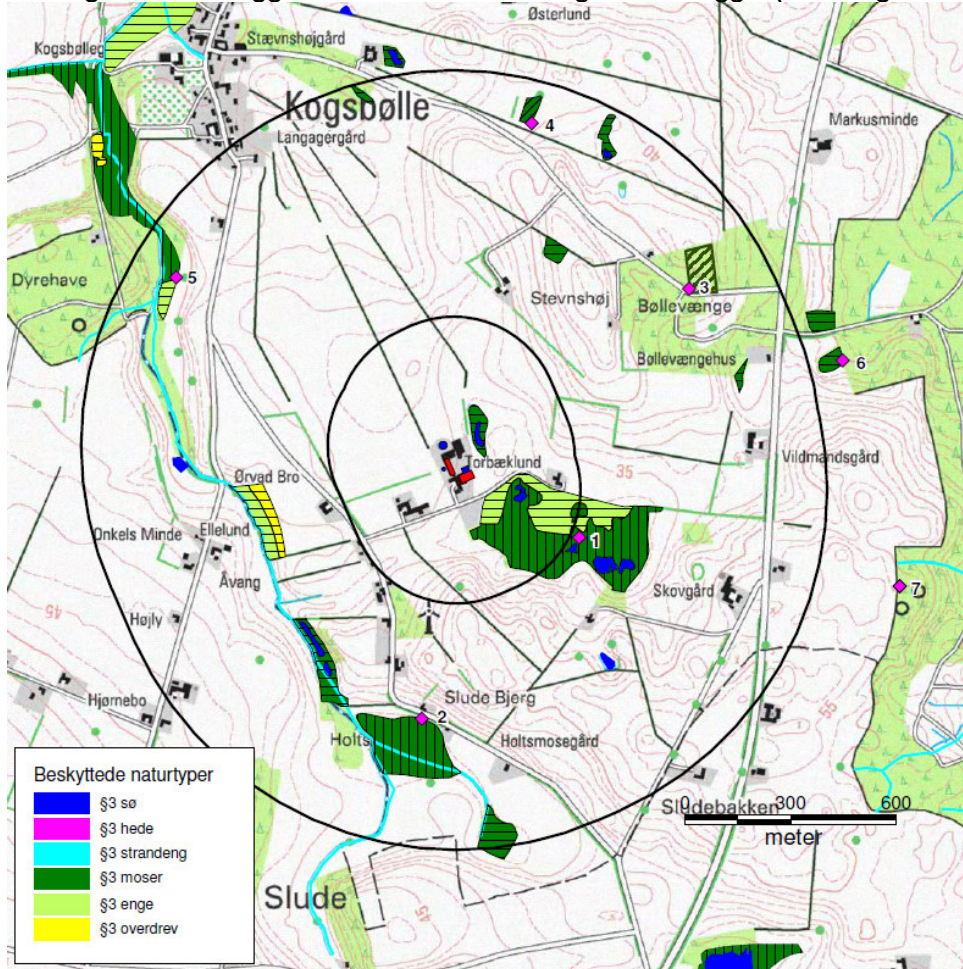
Beregninger af merdeposition på arealer indenfor 300 meter fra husdyrbruget er ikke muligt. Numrene på oversigtskortet refererer til udvalgte punkter, hvor der er foretaget depositionsregninger på kvælstof. Merdepositionen på naturområder er mindre end 0,03 kg N/ha pr. år.

Table 4. Kvælstofdeposition på naturarealer

Målepunkt	§ 3 betegnelse	Målsætning	Merdeposition	Total deposition kg N/ha pr. år
1	Mose	C	0,03	0,36
2	Mose	C	0,00	0,05
3	Stævningskov		0,01	0,18
4	Mose	B	0,00	0,06
5	Mose	D	0,00	0,07
6	Mose og habitatområdet Kajbjerg Skov	D	0,01	0,10
7	Fredskov/habitatområde Kajbjerg Skov		0,01	0,11

Oversigtskort 2: Beliggenheden af natur omkring staldanlægget (300 m og 1000 m)

Inden for 300 m fra husdyrbruget findes der flere områder med beskyttede naturtyper:

Eng (geocode: 449M0136.07E) ligger ca. 70 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Enge har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Mose (geocode: 449M0127.01M) ligger mindre end 40 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Mose (geocode: 449M0136.01M) ligger cirka 100 m fra anlægget. C-målsat. Ellesump, floraliste fra 1990 med bl. a. Nikkende Flitteraks (A) og Kær-Mangeløv (B). Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. **(Nr. 1 i tabel 4)**

Mose (geocode: 449M0136.06M) ligger cirka 275 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. Der sker en merdeposition på arealet på 0,005831 kgN/ha/år som følge af projektet.

Herudover findes der 2 søer. Der findes ingen artsregistreringer. Næringsrige søer har ikke en defineret tålegrænse, for næringsfattige typer bruges 5-10 kg N/ha/år.

Inden for 1000 m fra husdyrbruget findes følgende yderligere arealer med beskyttede naturtyper:

Mose (geokode: 449M0134.01M) ligger cirka 650 m fra anlægget. C-målsat. Rørsump, overgangsrigrækær og ellesump. Floraliste fra 1990 med bl. a. Hyldebladet Baldrian (A) og Vinget Perikon (B). Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. **(Nr. 2 i tabel 4)**

Mose (geokode: 449M0135.01M) ligger cirka 600 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Eng (geokode: 449M0196.07E) ligger cirka 500 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Enge har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. **(Nr. 5 i tabel 4)**

Overdrev (geokode: 449M0196.08O) ligger cirka 500 m fra anlægget. D-målsat, Gødsket overdrev. Floraliste uden bemærkelsesværdige arter. Overdrev har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år for sure typer og 15-25 kg N/ha/år for kalkrige typer.

Eng (geokode: 449M0196.05E) ligger cirka 900 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Enge har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Mose (geokode: 449M0196.01M) ligger cirka 900 m fra anlægget. C-målsat. Overgangsrigrækær og ellesump. Floraliste fra 1990 med bl. a. Nikkende Flitteraks (A), Blågrå Siv (B), Vand-Klaseskærm (B), Hyldebladet Baldrian (B). Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Mose (geokode: 449M0126.01M) ligger cirka 570 m fra anlægget. C-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Mose (geokode: 449M0153.01M) ligger cirka 880 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Mose (geokode: 449M0155.01M) ligger cirka 800 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Mose (geokode: 449M0120.01M) ligger cirka 970 m fra anlægget. D-målsat. Ingen artsregistreringer i Fyns Amts database. Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Mose (geokode: 449M0152.01M) ligger cirka 910 m fra anlægget. B-målsat overgangsrigrækær. Floraliste fra 1989 med bl. a. Seline (B). Moser (bortset fra sjældnere næringsfattige typer) har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. **(Nr. 4 i tabel 4)**

Herudover findes der 8 søer. Der findes ingen artsregistreringer. Næringsrige søer har ikke en defineret tålegrænse, for næringsfattige typer bruges 5-10 kg N/ha/år.

Kogsbølle Bæk er et beskyttet vandløb, der er højt målsat nemlig som B1 gyde- og opvækstområde for laksefisk. Den korteste afstand mellem anlægget og vandløbet er cirka 540 m.

Kvælstofdepositions punkter nr. 6 og 7 er relateret til Kajbjerg Skoven.

Kvælstofdepositionen skal ses i forhold til den nuværende baggrundsbelastning på 14 kg kvælstof/ha/år. Det er derfor vurderet, at ændringen af husdyrbruget ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning af de naturarealer, der ligger i nærheden. Det drejer sig om moser og enge omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Nyborg Kommune vurderer at husdyrbruget ikke vil medføre en påvirkning af Natura 2000-områder eller bilag IV-arter, da der ikke sker udvidelse af dyreholdet, og kvælstofdepositionen på områderne ikke er væsentlig. Ligeledes sker der ikke en påvirkning af fredede områder, særlige biologiske beskyttelsesområder, eller rødlistede eller sjældne arter.

Da tålegrænserne for naturområderne ikke er overskredet, og da ændringen ikke vil medføre en merbelastning af områderne samt da det generelle reduktionskrav (15 %) er opfyldt, vil der kun blive stillet vilkår svarende til de i ansøgningen anførte foranstaltninger, som betinger opfyldelse af det generelle reduktionskrav.

3.3.2 Lugt

I ansøgningen er de ukorrigerede geneafstande beregnet til:

Tabel 5. Lugt geneafstande

Type af beboelse/zone	Geneafstand	Afstand til område
Byzone	181 m	3.500 m
Samlet bebyggelse	102 m	1.040 m
Enkeltbolig i landzone	57 m	330 m

Nærmeste nabobeboelse, der ikke er et landbrug, ligger ca. 330 meter fra staldanlæg og geneafstanden er beregnet til 57 meter. Nærmeste bolig i samlet bebyggelse ligger 1.040 meter væk og geneafstanden er her 102 meter. Nærmeste byzone ligger 3.500 meter fra bedriften og geneafstanden er beregnet til 181 meter

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendommene, da nærmeste nabobeboelse ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Der stilles dog vilkår om etablering af lugtreducerende foranstaltninger, hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at produktionen alligevel anledning til væsentlige lugtgener ved de omboende.

3.3.3 Transport

Det vurderes, at transport af dyr, foder- og brændstofferleverancer til og fra Holsmosevej 3 ikke vil give anledninger til unødige gener for de omboende. Mængden af transporter ændres ikke, da antallet af DE stort set forbliver det samme. Hovedparten af transporterne med husdyrgødning foregår af egne markveje.

Tabel 6. Transporter

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode	
	Før	Efter	Tidspunkt	Hypighed:
Lastbil:				
Foder og løsvare	12	12	Dagtimerne	Ca. 1 gang pr. mdr.
Mælkeafhentning	183	183	Kl. 19-22	Hver anden dag.
Døde dyr	6	6	Dagtimerne	Ca. 1 gang hver anden mdr.
Brændstof og handelsgødning	12	12	Dagtimerne	Ca. 1 gang pr. mdr.
Traktor:				
Dybstrøelse/ fast gødning	40	45	Kl. 7-17	Perioden februar - juni.
Gylle	250	245	Kl. 7-17	Perioden februar - juni.

Udbringning af gylle foregår i perioden februar til juni, dybstrøelse spredes i forår og efterår. Udbringningen planlægges under hensyntagen til lokalområdet og der er fokus på at holde vejene rene og ryddelige.

Der skal derfor stilles kun vilkår om, at gylle under transport på offentlig vej skal være opbevaret i lukket beholder, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles..

3.3.4 Lys

Grundet ejendommens placering i landskabet vil der ikke være lysgener fra ejendommen. Der vil derfor ikke blive stillet vilkår vedrørende lys.

3.3.5 Støj

De væsentligste støjklender vurderes at være ved aflæsning af foder, blanding af dette og mælkekøling udover trafikstøj. Kørsel behandles i selvstændigt afsnit. Der malkes mellem kl. 5.00 og 7.00 og mellem kl. 15.30 og 17.30.

Nyborg Kommune vurderer på baggrund af afstanden til de omkringboende og placeringen af støjklender i aflukkede driftsbygninger, at produktionen på Holsmosevej 3, 5800 Nyborg ikke vil give anledning til væsentlige støjgener.

Nyborg Kommune stiller dog vilkår om at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes, med henblik på at sikre, at der ikke opstår støjgener fra virksomheden. Desuden stiller Nyborg Kommune vilkår om, at virksomheden, for egen regning, skal dokumentere at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

3.3.6 Støv

På baggrund af beliggenheden i forhold til nærmeste nabobeboelse vurderer Nyborg Kommune, at virksomheden ikke vil give anledning til væsentlige støvgener. Der vil derfor ikke blive stillet særlige vilkår vedrørende støv.

3.3.7 Skadedyr

Hvis virksomheden holdes ryddelig herunder fri for spild af foder og fri for oplag af affald, vurderes det at der ikke er forøget risiko for opformering af rotter. Hvis der desuden foretages den fornødne bekæmpelse af fluer vil disse heller ikke give anledning til gener.

Der skal derfor stilles vilkår om, at virksomheden skal holdes fri for spild af foder og oplag af affald, samt at der skal foretages den fornødne fluebekæmpelse.

4. Udbringningsarealer

I det følgende er der foretaget en vurdering af den påvirkning, som driften af udspretningsarealerne giver anledning til, og om denne er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, der ejes eller forpagtes af bedriften på godkendelsestidspunktet. Der er søgt om godkendelse af i alt 122,6 ha ejet eller forpagtet areal til udbringning af husdyrgødning. Hele arealet ligger i Nyborg Kommune. Dette areal fremgår af kortbilag 1.

Alle arealer har tidligere modtaget husdyrgødning, derudover nedfældes flydende husdyrgødning indenfor 1000 m fra § 7 areal jf. krav husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Nyborg Kommune vurderer derfor, at ammoniakfordampningen fra udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af beskyttede naturtyper.

Af ansøgningen fremgår at en del af udbringningsarealet er forpagtede arealer. Disse ejes af: Leif Madsen, Blankenborgvej 6, 5800 Nyborg, Holger Pedersen, Holsmosevej 2, 5800 Nyborg, Ole Svedborg, Lillemøllevej 2, 5800 Nyborg, Bodil Sonja Margit Andersen, Stevnshøjvej 8, 5800 Nyborg samt Knud Bjørn, Sulkendrupvej 9, 5800 Nyborg.

4.1 Drift af udbringningsarealer

Kommunen har her indledningsvis foretaget en vurdering af, om oplysningerne vedrørende udspretningsarealerne er tilstrækkeligt belyst, herunder om de oplyste standardsædskifter vil kunne forventes anvendt ved driften af det ansøgte.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal der desuden aktivt vælges et sædskifte. Vælges samme sædskifte som referencesædskiftet i alle marker, stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen. Der er valgt samme sædskifte som referencesædskiftet K4.

Ansøger har valgt at reducere kvælstofudvaskningen til overfladevand og grundvand ved enten at udlægge 2,5 % ekstra efterafgrøder udover den lovpligtige del eller ved at reducere kvælstofkvoten med 1,6 % uden sædskiftetiltag.

Udlægget af ekstra efterafgrøder svarer til ca. 3,1 ha, hvis efterafgrødegrundlaget udgør 100 % af bedriftens udbringningsarealer. Ekstra efterafgrøder skal følge de samme krav, som der er til de lovpligtige efterafgrøder på godkendelsestidspunktet, jf. "bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2008/2009" dog må efterafgrøder ikke erstattes af 100 % vinterafgrøder.

Nyborg Kommune stiller derfor vilkår om at der skal:

- 1. Udlægges et areal på **2,5 %** med ekstra efterafgrøder af bedriftens efterafgrødegrundlag udover den lovpligtige andel, eller*
- 2. Ved beregning af bedriftens kvælstofkvote, skal alle afgrøders kvælstofnorm reduceres med **1,6 %** af Plantedirektoratets til en hver tid gældende normer.*

4.2 Gødningsproduktion og -håndtering

Der foretages her en vurdering af, om der er behov for at stille særlige vilkår vedrørende håndtering og udbringning af husdyrgødning på udspretningsarealerne. I afsnit 2.2.2 er der foreslået vilkår vedrørende overpumpning af gylle til gylletransportvogn m.v. Overpumpning af gylle vil derfor ikke indgå i dette afsnit.

Udbringning af gylle sker med slæbeslanger på grønne marker og ved nedfældning af gylle udbragt på sort jord.

Nyborg Kommune stiller vilkår om, at der skal ske nedfældning af gylle udbragt på sort jord og fodergræs.

4.3 Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og tilgængelige kortværk vedrørende nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for afstrømning/udvaskning af næringsstoffer fra udspretningsarealerne, der kan medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af de beskyttede eller sårbare naturtyper.

4.3.1 Påvirkning af naturområder med kvælstof

Der er ikke udbringningsarealer, der ligger op til eller i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. Nærmeste udbringningsareal ligger ca. 500 m fra habitatområde 101 Kajbjerg Skov.

Der er ingen arealer inden for 300 m fra de særligt kvælstoffølsomme naturtyper, der er omfattet af § 7 i husdyrloven, dog ligger mark 22-0 og 23-0 delvist inden for 1000 m fra et § 7 område jf. kortbilag 1.

Alle arealer har tidligere modtaget husdyrgødning og der nedfældes flydende husdyrgødning indenfor 1000 m fra § 7-områderne, jf. kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ingen udbringningsarealer er omfattet af § 3 eller indeholder vandhuller, som potentielt kunne være levesteder for padder.

Nyborg Kommune vurderer, at der ikke vil ske en påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder med ammoniak eller ved direkte udvaskning af kvælstof, da afstanden til nærmeste NATURA 2000 område er 500 m.

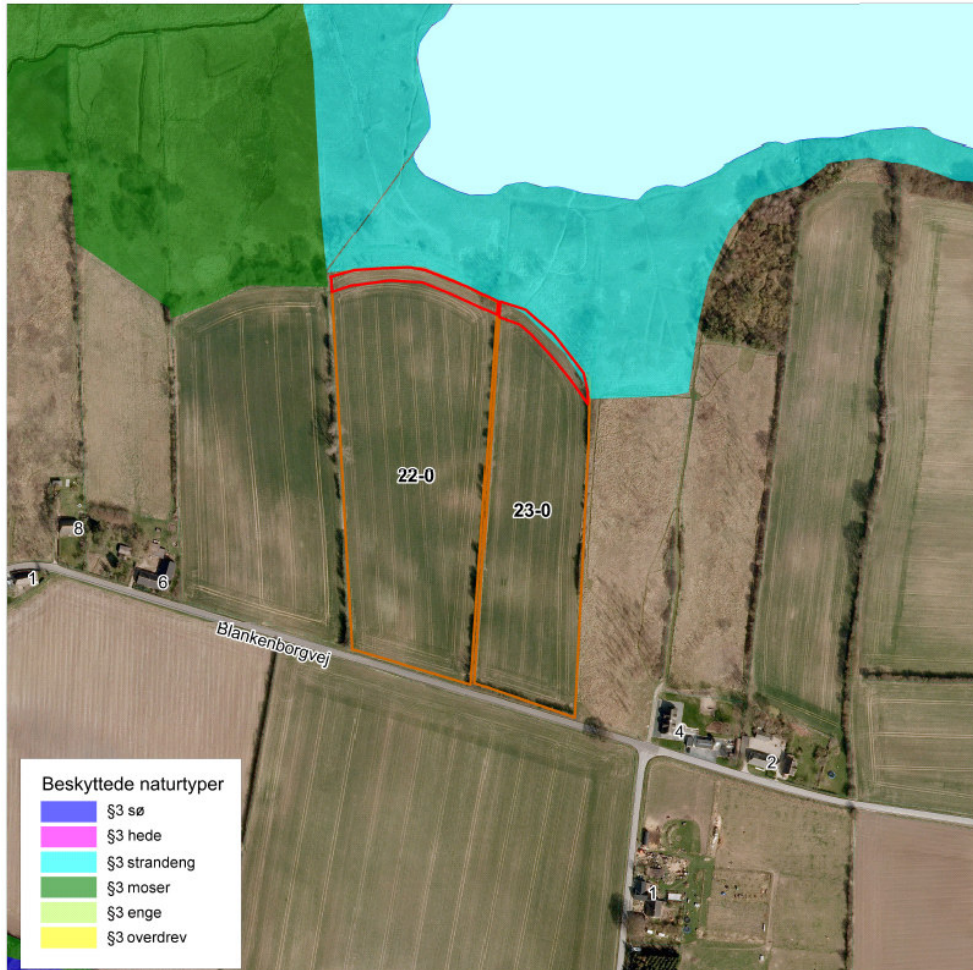
Mark nr. 22-0 og 23-0 ligger umiddelbart op til højt målsat strandeng (A-målsat) (Geokode 449K0187.02K). Se oversigtskort.

Strandengen har været en del af NOVANA-overvågningen. Miljøcenter Odense har den 1.10.2009 oplyst, at der ved overvågningen 2009 er fundet blandt andet festgræs, butblomstret siv, vild selleri, engklaseskærm og maj-gøgeurt på lokaliteten. Disse arter er sjældne på Østfyn. Butblomstret Siv er skilleart til ekstremrigkær og denne naturtype er særligt kvælstoffølsom. Udbringningsarealet falder ned mod strandengen.

Nyborg Kommune vurderer, at udvaskning af næringsstoffer og ammoniakfordampning som følge af udbringning af flydende husdyr kan have en negativ påvirkning af

ekstremrigkæret. For at mindske risikoen for påvirkningen af ekstremrigkæret, skal der stilles vilkår om en 10 m-husdyrgødningsfri bræmme ned mod strandengen, der således forhindrer direkte udvaskning af næringsstoffer samt mindsker ammoniakdepositionen på strandengen som følge af udbringningen af husdyrgødningen.

Oversigtskort 3. 10 m husdyrgødningsfri bræmme

Flere af udbringningsarealerne grænser op til Kogsbølle Bæk, der er et beskyttet vandløb med høj målsætning (B1 gyde- og opvækstområde for laksefisk), men skråner på intet sted stærkt ned mod vandløbene. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfri bræmme på 2 m jf. Vandløbslovens § 69.

Der er kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspredding af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb. På det grundlag vurderes det, at udvidelsen ikke vil være i modstrid med vandløbsmålsætningen.

4.3.2 Påvirkning af overfladevand

Beskrivelse af recipienter

Bedriftens arealer afvander alle til Holckenhavn Fjord.

Holckenhavn Fjord via Kogsbølle Bæk

Kogsbølle Bæk afvander via Ørbæk Å til Holckenhavn Fjord.

Holckenhavn Fjord er et lavvandet nor med et begrænset vandskifte med Nyborg Fjord og en vanddybde på under 2 meter. Fjorden er stærkt næringsstofpåvirket og med periodevise iltsvind.

Holckenhavn Fjord er i Landsplandirektivet recipientkvalitetsplan (Fyns Amts Regionplan 2005-) målsat som fiskevand til lyst- og/eller erhvervsfiskeri. Holckenhavn Fjord er desuden, hvor de naturlige betingelser er til stede, målsat som gyde- og/eller opvækstområde for fisk.

Holckenhavn Fjord er sårbar overfor tilførsel af næringsstoffer. Målsætningen for vandområderne er i dag ikke opfyldt på grund af for store næringsstofftilførsler fra oplandet og fra luften. Det vurderes, at en merbelastning med næringsstoffer af vandområderne vil være i strid med målsætningen for områderne. Opfyldelse af målsætningen forudsætter, at der fortsat sættes ind overfor den diffuse afstrømning af såvel kvælstof som fosfor fra landbruget i oplandet til søerne og fjorden.

Fosfor

Ansøger har oplyst, at samtlige udbringningsarealer er drænede lerjorde af jordbundstypen (JB5- JB7). Arealerne fordeler sig på fosforklasser som angivet i tabel 1.

Tabel 7. Oversigt over udbringningsarealernes fordeling på fosforklasser.

Fosforklasse	Areal
Fosforklasse 0 (fosfortal <4 eller sandjord/udrænet/afvander ikke til sårbart vandområde*)	106,6 ha
Fosforklasse 1 (fosfortal 4-6 og drænet lerjord og afvander til sårbart vandområde*)	0,0 ha
Fosforklasse 2 (lavbundsjord og afvander til sårbart vandområde*)	1,0 ha
Fosforklasse 3 (fosfortal >6 og drænet lerjord og afvander til sårbart vandområde*)	15,1 ha
I alt	122,7 ha

*Sårbare vandområder jf. "Kortværk pr. december 2006 over oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor" fra Miljøstyrelsen

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift, samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal, er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt.

I ansøgt drift udbringes der 23,3 kg P/ha og der fraføres ved begge alternativer (2,5 % ekstra efterafgrøder eller 1,6 % nedsat kvælstofkvote) 25,0 kg P/ha, hvilket giver et gennemsnitlig fosforforskel på alle arealer på -1,7 kg P/ha.

Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor sat overfor tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Der fjernes ca. 480 kg mere end det er nødvendigt for at overholde kravet

Der er ifølge beregninger i Miljøstyrelsens it-system en netto-fracførsel af fosfor fra udbringningsarealerne. Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau er overholdt, og Nyborg Kommune vurderer på baggrund af dette, at der ikke er risiko for udvaskning af

fosfor fra udbringningsarealerne som følge af udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor ingen særlige vilkår i forhold til regulering af fosfor på husdyrbrugets udbringningsarealer. Dog må der ikke udbringes mere end 2.860 kg fosfor på udbringningsarealerne pr. år.

Nitrat

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om kvælstofoverskuddet i form af nitrat er problematisk i forhold til overflade- og grundvand.

Som tidligere nævnt ligger samtlige arealer oplandet til Holckenhavn Fjord, der er sårbart over for tilførsel af næringsstoffer. Miljøstyrelsen har den 29. oktober 2009 meddelt Nyborg Kommune, at kortværket har været behæftet med en fejl med hensyn til nitratklasser for oplandet til Holckenhavn Fjord. De har meddelt, at hele oplandet er omfattet af nitratklasse 2. Dette betyder, at der uden foranstaltninger til reducere af udvaskningen kun må udbringes 65 % af det fulde husdyrtryk på (1,7 DE/ha).

I ansøgningssystemet er udvaskningen beregnet som to alternativer begge med 1,45 DE/ha. Ved alternativ 1 er der et tiltag med 2,5 % ekstra efterafgrøder udover den lovpligtige del, mens der ved alternativ 2 reduceres i kvælstofkvoten med 1,6 % uden sædskiftetiltag.

For alternativ 1 og 2 udgør udvaskningen hhv. 41,4 og 41,5 kg N/ha. Nitratudvaskningen fra den nuværende produktion er på 41,8 kg N/ha. Der sker således en reduktion af udvaskning af kvælstof med det ansøgte i forhold til nudriften.

Den samlede årlige udvaskning af nitrat fra udbringningsarealerne er ca. 5.090 kg kvælstof.

Nyborg Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at kræve yderligere tiltag, da der med de beskrevne tiltag ikke sker en forøgelse af kvælstofudvaskningen pr. ha udbringningsareal til overfladevand. Der skal således stilles vilkår om 2,5 % ekstra efterafgrøder udover det lovpligtige areal eller reduktion af kvælstofkvoten på 1,6 %. Der skal desuden stilles vilkår om, at der maksimalt må tilføres ejede og forpagtede arealer ca. 18.400 kg kvælstof/år i organisk gødning. Dokumentation for dette skal være i form af mark-, sædskifte- og gødningsplaner.

4.3.3 Grundvand

Alle arealer ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) derudover ligger ca. 86 ha af udspretningsarealet indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Der er lavet udvaskningsberegninger for udbringningsarealerne. Beregningerne viser, at udvaskningen ligger på mellem 63 og 72 mg/l nitrat pr. liter ud af rodzonen for de udbringningsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder.

Nitratkoncentrationen forøges ikke ved udvidelsen. Det vurderes ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt samt at udvidelsen ikke vil medføre en øget miljøpåvirkning af det nitratfølsomme område. Kort over drikkevandsområder og nitratfølsomme områder er vedlagt.

Som nævnt ovenfor, er der valgt to alternativer til reduktion af udvaskningen. Der er derfor sat vilkår om, at der altid skal være mindst 2,5 % ekstra med efterafgrøder udover

Plantedirektoratets krav mht. til pligtige efterafgrøder samt at evt. efterafgrøder ikke må erstattes af 100 % vintersæd eller alternativt en reduktion i kvælstofkvoten på 1,6 %. Dokumentation for dette i form af mark-, sædskifte- og gødningsplaner, samt Farm-N beregninger skal kunne forevises kommunen på forlangende.

Der er dog stillet vilkår om, at der, såfremt der konstateres forhøjede nitratkoncentrationer i indvindingsoplandet til Kogsbølle Vandværk, skal virksomheden iværksætte tiltag, der mindsker nitratudvaskningen til grundvandet. Forslag til tiltag skal ske i samråd med kommunen.

5. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I dette afsnit er der foretaget en vurdering af, om driften af produktionen er baseret på den bedst tilgængelige teknik. I vurderingen er bl.a. indgået, hvorvidt omkostningen til etablering af en given BAT-teknologi er proportional med gevinsten for miljøet.

Der er i bilag til ansøgningen af 25. juni 2008 "BAT-redegørelse vedr. ansøgning om miljøgodkendelse hos Bente og Henrik Høj, Holsmosevej 3, Frørup" samt supplerende oplysninger af den 21. februar 2010 redegjort for følgende:

De gældende regler for foder og fødevarer efterleves gennem branchekoden "Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen", (GMP - Good Manufacturing Practice). Derved sikres at produkterne produceres under forhold der ikke er til fare for miljøet samt menneskers og dyrs sundhed.

"Referencer til BAT-vurdering ved miljøgodkendelser", orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 2, 2006, som samtidig indeholder EU's "BAT reference documents" (BREFs), er gennemgået med henblik hvilke teknikker der er relevante med hensyn til minimering af ejendommens belastning af omgivelserne, selvom dokumentet er dannet m.h.p. slagtesvin og slagtekyllinger.

Ved gennemgang af denne og standarderne bag "Godt Landmandsskab" skal følgende anføres:

- udarbejdelse af mark- og gødningsplaner med følgende gødningsregnskab i samråd med planteaviskonsulent med henblik på optimal udnyttelse af næringsstofferne,
- udarbejdelse af sprøjteplan, som følges op med markbesøg af konsulent gennem vækstsæsonen med henblik på aktuel behovsbaseret sprøjtning,
- udarbejdelse af sprøjtejournal,
- Fordampning af ammoniak fra gyllebeholder forhindres ved heri at etablere et tykt flydelag af halm, som der føres logbog over kontrollen med,
- udbringning af husdyrgødning på optimale tidspunkter i forhold til både næringsstofudnyttelse og hensynet til naboer,
- nedfældning af gylle på sort jord inden såning af majs/vårafgrøder.

Med hensyn til fodring udarbejdes foderplan af konsulent, som til stadighed søger at tilgodese produktionshensynet i forhold til miljøbelastningen.

Staldindretning lever op til produktions- og miljøstandarderne i "Arlagården". Det er ud fra et dyrevelfærdsmæssigt synspunkt valgt at indrette den nye kviestald med dybstrøelse og løsdrift.

Bedste tilgængelige staldteknologi

Oversigt over BAT-byggeblade gennemgås i nedenstående. Der findes flg. BAT-byggeblade til til mælkekøer:

- Præfabrikerede drænede gulve (BAT-byggeblad nr. 107.04-51).
- Gylleforsuring (BAT blad af 19/5 2009: svovlsyrebehandling af kvæggylle)

Stald A – Kostald:

Stalden er fra 1976 med staldsystemet bindestald med riste og skal ikke renoveres foreløbig. Det er ikke fundet relevant at ændre staldsystemet, da den eksisterende stald er velfungerende driftsmæssigt som dyrevældfærdsmæssigt, og stalden er vedligeholdt løbende. Der regnes med at stalden skal renoveres om cirka 10 år, og på dette tidspunkt vil der blive taget højde for BAT.

Stald B – Kviestald:

Stalden er en bindestald med grebning, der i nudrift fungerer som kviestald. I ansøgt afvikles produktionen af kvier i denne stald, da den er nedslidt. I ansøgt anvendes stalden fortsat som stald til goldkøer. I ansøgt drift afvikles produktionen.

Stald C – Småkalvestald:

Stalden er sidst renoveret i 2003 med staldsystemet dybstrøelse på hele arealet. Stalden er velfungerende driftsmæssigt som dyrevældfærdsmæssigt og skal ikke renoveres i de næste 10 år. På daværende tidspunkt inddrages BAT i planen. Dybstrøelse er BAT for småkalve.

Stald D - Kalvehytter:

Kalvehytterne er etableret inden for de sidste 10 år og er miljømæssigt optimale. De er velfungerende og ændres ikke med det ansøgte. Dybstrøelse er BAT for småkalve.

Stald E – Kviestald:

Stalden er fra 1987 med staldsystemet dybstrøelse på hele arealet. Stalden er ved at være nedslidt og produktionen af kvier afvikles i denne stald med det ansøgte.

Stald F – Ny kviestald:

Den nye kviestald ønskes opført med staldsystemet dybstrøelse med kort ædeplads. Dybstrøelsen er valgt af hensyn til dyrevelfærd og god erfaring med dette staldsystem.

Hvis ét af de 2 staldsystemer med BAT for malkekøer blev valgt, ville den totale ammoniakfordampning blive 918 kg N i forhold til de nuværende på 1057 kg N. Dermed ville der kunne spares 139 kg N.

Hvis der skulle indføres faste drænedede gulve i stalden, skulle der investeres cirka 16.000 kr/kvie til indretning. På nuværende tidspunkt er der givet tilbud på cirka 6.200 kr/dyr til indretningen. Dermed er merprisen på cirka 794.000 kr (81 individer). Med en afskrivningsperiode på 15 år og en forrentningsprocent på 5, giver det en årlig estimeret udgift på 72.800 kr. Dermed bliver omkostningen pr. kg N på 524 kr/kg N, hvilket er ude af proportioner. Hvis der skulle indføres gylleforsuring, vil det øge prisen på etableringsomkostningerne med 550.000 kr og dermed blive endnu dyrere.

Det generelle krav til reduktion af ammoniakfordampningen er overholdt med det ansøgte.

Forbrug af vand og energi

Drikkekopper og drikkekar kontrolleres dagligt.

Der anvendes koldt vand til vask af stalde og malkerum. Der vaskes med højtryksrensere. Dermed spares energi til opvarmning af vand, og selve afvaskningen er gennemført hurtigt.

Elforbruget aflæses automatisk af Elforsyningen (hvert kvarter).

Der er ikke korntørring på ejendommen, hvorved der spares en del el.

Der er naturlig ventilation i flere af staldafsnittene, hvorved der ikke bruges energi til mekanisk ventilation. Bygninger og beplantning er placeret, så der er gode forhold for den naturlige ventilation. Hovedprincippet er, at luften ledes ind gennem åbninger i facaden, og ud gemmen en langsgående åbning i kip. Der er intet forbrug af el, og ingen ventilationsstøj, og dermed ingen genér for naboer, samt bedre arbejdsmiljø for de ansatte. Med naturlig ventilation er der et forholdsvis stort luftskifte og en lavere temperatur i stalden i forhold til en mekanisk ventileret stald. Det giver en lavere koncentration af ammoniak og lugt i stalden og i afkastluften. Sundhedsmæssigt er stalde med naturlig ventilation et bedre alternativ for køernes trivsel, end en stald med mekanisk ventilation.

Med hensyn til udfodring, så er der lagt vægt på den interne logistik m.h.t. blanding og udfodring af fuldfoderet. Råvarerne og ensilagen er samlet i foderladen, så foderet effektivt og hurtigt kan blandes. Staldanlæggene er placeret så foderet nemt og effektivt kan udfodres med fuldfodervognen. I det

grovfoderet er samlet i foderladen, er der ikke markstakke med ensilage i markerne, og dermed spares der mange daglige transporter til/fra marken. Transporterne fra mark til stak er i stedet samlet få dage om året.

Der er et stort naturligt lysindfald via åbne sider i kviestalden samt en kip med lysplader. Dermed spares der på den kunstige belysning, og dermed på elforbruget

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Den flydende husdyrgødning opbevares i ejendommens eksisterende gyllebeholdere, der er tilmeldt 10-årig beholderkontrol.

Eksisterende tank: 2.040 m³, er fra 1992 og 10-årig beholderkontrol er foretaget i 2002.

Eksisterende tank: 360 m³, er fra 1982 og 10-årig beholderkontrol er foretaget i 2002.

Der er velfungerende flydelag på beholderne. Der føres lovpligtig logbog for beholdere med flydende husdyrgødning, jf. de beskrevne regler i vejledning "Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning" med tilhørende skemaer. Herved sikres en løbende kontrol af at flydelaget opfylder kravene.

Bedste tilgængelige foderteknologi

Dette punkt er jf. vejledning til ansøgningen ikke relevant i nærværende ansøgning, da det er en §11 ansøgning, men følgende kan bemærkes.

Med hensyn til fodring udarbejdes foderplan af konsulent, som til stadighed søger at tilgodese produktionshensynet i forhold til miljøbelastningen. Derigennem anvendes BAT, da foderplanerne er baseret på de nyeste fodernormer.

Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

Gylleudbringning på grønne marker sker med slæbeslanger. Når gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampningen og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Det vurderes ikke aktuelt med gyllenedfældning i vintersæd, da det ofte vil være forbundet med mange køreskader på afgrøderne.

Udbringning af gylle på sort jord sker ved nedfældning, for at reducere ammoniakfordampningen mest muligt, både af hensyn til miljøet og for at kvælstoffet i husdyrgødningen er tilgængelig til afgrødens vækst.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Ud fra de kriterier, der er beskrevet i forbindelse med fortolkningen af husdyrgodkendelseslovens regler for bedrifter, der godkendes efter § 11 vurderes det, at ovennævnte tiltag lever op til kravet om anvendelse af BAT. Der skal dog stilles vilkår om, at alle staldafsnit senest ved næste gennemgribende renovering skal leve op til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Der skal yderligere stilles vilkår om, at bedriften i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, skal redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang, der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

6. Affald og kemikalier

Der er her foretaget en vurdering af, om håndtering og bortskaffelse af affald sker under hensyntagen til omgivelserne.

Brændbart affald (plastic, sække o. lign.) bortskaffes, jf. kommunens affaldsregulativ.

Til opbevaring af fyringsolie er der en tank på 1.500 liter fra 2007.

Til opbevaring af dieselolie er der en tank på 2.500 liter fra 1995.

Pesticider og kemikalieaffald opbevares i aflåst rum med fast bund uden afløb.

Der indkøbes generelt ikke større mængder pesticider end, hvad der passer med sæsonens forbrug. Dvs. lageret som regler er næsten tomt i perioden oktober-april.

Tom emballage fra pesticider håndteres efter anvisningerne på etiket.

Spildolie opbevares, så det ikke kan løbe ud og forurene jord og grundvand.

Det skal bemærkes, at farligt affald som spildolie, jf. gældende affaldsregulativ¹ for farligt affald skal opbevares under tag, på fast tæt bund uden mulighed for afløb til kloak jord, vandløb eller grundvand og således, at der er en opsamlingskapacitet til en mængde svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

Døde dyr afhentes af DAKA inden for et døgn. De opbevares hygiejnisk på beton underlag.

Selv om risikoen for forurening ikke er større end for andre lignende produktioner, vurderer Nyborg Kommune, at der skal stilles en række vilkår for at minimere risikoen for forurening fra virksomheden ved driftsforstyrrelser eller uheld. Se vilkår formuleret under driftsforstyrrelser og uheld.

7. Offentlighed

Der er foretaget en partshøring af naboer indenfor en radius af 300 m fra Holsmosevej 3, samt ejere af forpagtede arealer. Der er i alt foretaget partshøring den 14. januar 2010 på 9 ejendomme og 1 vandværk. Der er ikke kommet bemærkninger fra de partshørte.

Udkast til afgørelse blev sendt i høring hos ansøger den 11. februar 2010. Nyborg Kommune har modtaget ændringer til ansøgningen den 21. februar 2010 samt supplerende oplysninger den 8. marts 2010.

Ansøger har foretaget nye næringsstofferegninger, da ansøger ønsker at den fremtidige mælkeydelse øges i forhold til normalt. Der indkom også supplerende oplysninger til BAT, men ikke bemærkninger til Nyborg Kommunes vurderinger i øvrigt.

---

¹ Fællesregulativ for farligt affald for de fynske kommuner. 1. august 2003.

8. Produktionens ophør

Der er her foretaget en vurdering af, om de beskrevne foranstaltninger ved ophør af bedriften er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

I ansøgningen er anført, at der vil blive taget kontakt til kommunen ved eventuelt ophør af produktionen med henblik på en miljømæssig korrekt afvikling.

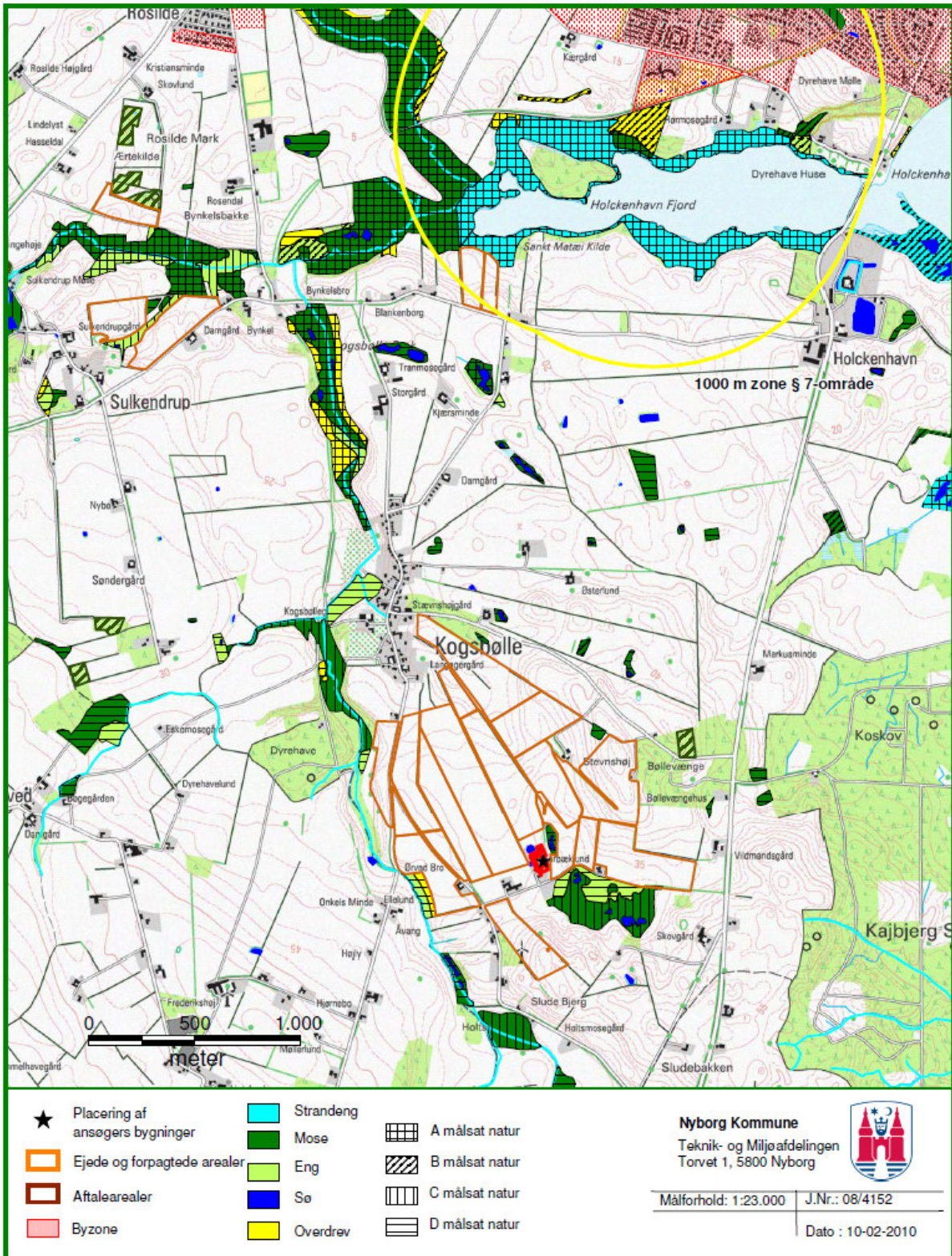
Det vurderes at produktionsanlægget ikke vil udgøre en forureningsmæssig risiko eller påvirke omgivelserne negativt hvis produktionen på ejendommen nedlægges. Der stilles derfor ikke særlige vilkår om fjernelse af driftsbygningen ved produktionens ophør.

Der skal dog stilles vilkår, der skal sikre en forsvarlig oprydning, gødningshåndtering og afhændelse af farligt affald ved ophør af produktionen. Der skal ske orientering til kommunen ved ophør af produktionen og planlægning af oprydning m.v. skal ske i samråd med kommunen.

9. Samlet vurdering

Samlet set vurderer Nyborg Kommune, at når godkendelsens vilkår overholdes, har ansøgeren truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at arealerne kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Nyborg Kommune vurderer, at udbringning husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

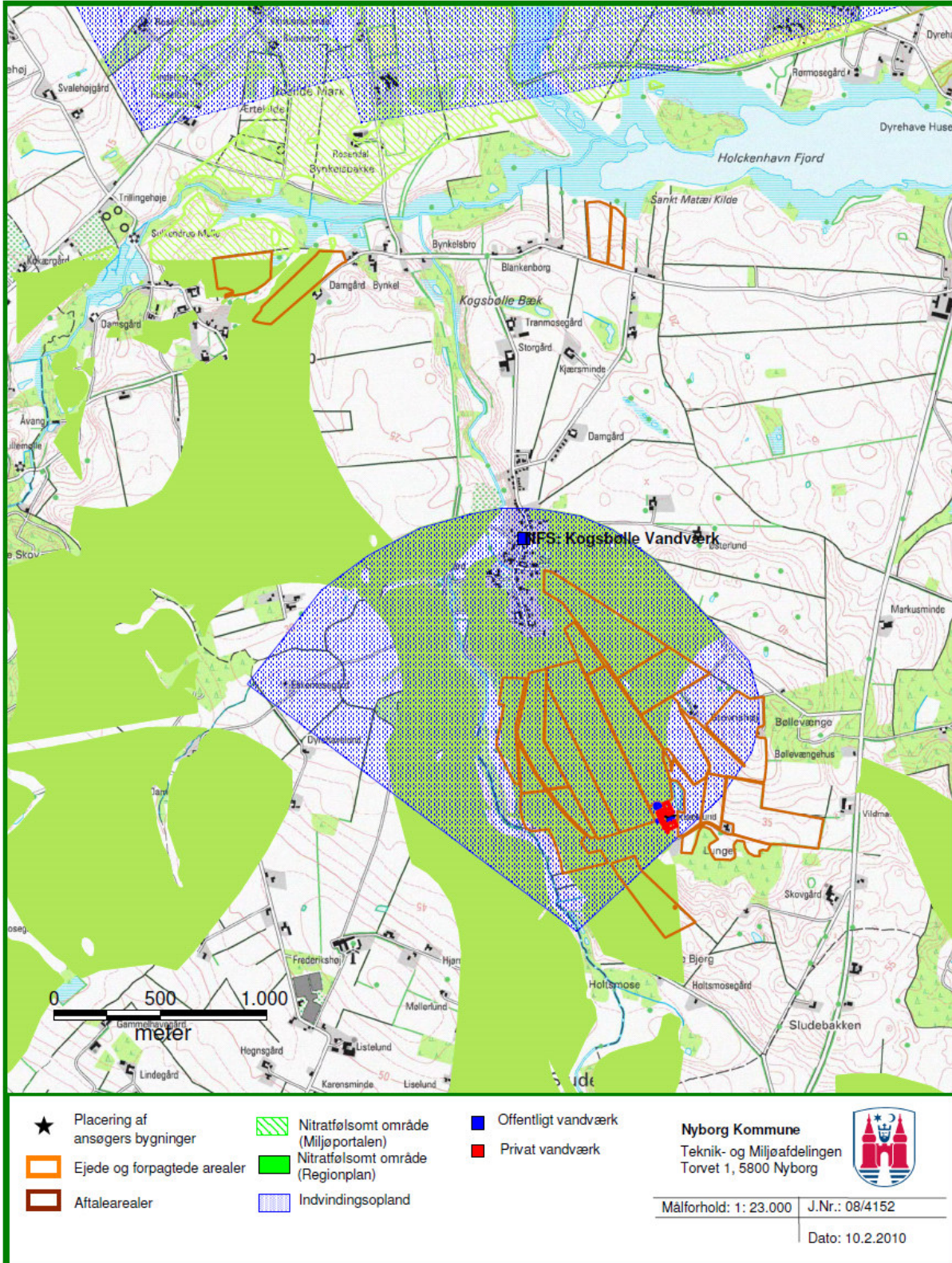
Kortbilag 1

Gengivet med tilladelse fra Kort og Matrikelstyrelsen

Kortbilag 2

Gengivet med tilladelse fra Kort og Matrikelstyrelsen

Nyborg
KOMMUNE

Torvet 1
5800 Nyborg
www.nyborg.dk